

De staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid
De heer ing. A. Aboutaleb
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Postbus 11563
2502 AN Den Haag
Wilhelmina van Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Telefoon (070) 304 44 44
Fax (070) 304 44 45
www.iwiweb.nl

Contactpersoon	Datum 29 april 2008
Doorkiesnummer	Uw brief van
E-mail	Ons kenmerk 2008/1157
Onderwerp	IWI-onderzoek Beveiligingsplannen Suwi-net gemeenten

Geachte heer Aboutaleb,

In het rapport “Uitvoering Wet Werk en Bijstand 2005” constateerde IWI dat in de helft van de gemeenten het verplichte beveiligingsplan voor Suwi-net ontbreekt. In uw brief van 14 juni 2007 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (W&B/SFI/07/20409) hebt u de kamer toegezegd dat IWI in beeld zal brengen wat de actuele stand van zaken is met betrekking tot beveiligingsplannen.

In verband met uw toezegging heeft IWI in februari 2008 een Quick-Scan gedaan naar beveiligingsplannen Suwi-net bij gemeenten. Uit deze Quick-Scan blijkt dat 64% van de gemeenten beschikt over een beveiligingsplan.

In deze brief belicht de inspectie de uitkomst van dit onderzoek, geeft zij haar visie hierover en schetst zij een toekomstperspectief

Wettelijke context

Sociale diensten en gemeenten wisselen voor de uitvoering van Suwi en de WWB onderling en met CWI en UWV regelmatig elektronische persoonsgegevens uit. Zij maken daarbij gebruik van Suwinet, een speciale elektronische infrastructuur.

Uitvoeringsorganisaties die gebruik maken van Suwinet zijn verantwoordelijk voor de beveiliging van hun deel van het Suwinet. De eisen waaraan ze zich moeten houden zijn vastgelegd in bijlage XIV bij de Regeling Suwi. De eisen houden onder meer in dat uitvoeringsorganisaties voldoende maatregelen moeten treffen om beveiliging te waarborgen.

De uitvoeringsorganisaties die gebruik maken van Suwinet verantwoorden zich jaarlijks over de maatregelen die ze hebben genomen om aan de eisen uit Bijlage XIV te voldoen. De verantwoording gaat vergezeld van een oordeel en een rapport van bevindingen van een EDP-auditor. De ketenpartijen hebben een verantwoordingsrichtlijn opgesteld, met daarbij een normenkader dat de EDP-auditor bij het onderzoek moet gebruiken. Het normenkader vormt de ‘vertaling’ van Bijlage XIV naar een eenduidig toetsingskader. Met het gebruik van de verantwoordingsrichtlijn en het normenkader willen de ketenpartners bereiken dat de beveiliging van Suwinet bij alle uitvoeringsorganisaties op dezelfde manier wordt beoordeeld, waardoor er uit onderzoek en verantwoording een eenduidig beeld ontstaat.

De verantwoordingsplicht van de uitvoeringsorganisaties is geregeld in artikel 5.22 van de regeling Suwi. Gemeenten zijn echter uitgezonderd van deze verantwoordingsplicht. Wél geldt voor alle Suwinet-partijen, dus inclusief gemeenten, de verplichting tot het beschrijven van de beveiligingsmaatregelen in een beveiligingsplan (regeling Suwi artikel 6.4, lid 2).

Onderzoekresultaten

Uit een telefonische Quick-Scan van de inspectie, onder een representatieve steekproef van 175 gemeenten, is gebleken dat op de peildatum 15 februari j.l. 64% van de gemeenten een wettelijk verplicht beveiligingsplan voor het Suwi-net hadden. Hierbij is geen verschil geconstateerd tussen grotere en kleinere gemeenten

Gemeenten die nog geen beveiligingsplan hadden gaven hiervoor verschillende redenen:

- door tijdgebrek nog niet aan toegekomen
- geen prioriteit binnen de organisatie
- voldoende vertrouwen in de technische infrastructuur, waardoor een beveiligingsplan naar het oordeel van de gemeente niet nodig zou zijn.

IWI heeft in deze Quick-Scan overigens niet onderzocht wat de kwaliteit van de beveiligingsplannen is, noch wat het daadwerkelijke beveiligingsniveau van gemeenten bij het Suwi-net is.

Visie van IWI

Sinds 2005 is er een stijging waar te nemen van het aantal gemeenten met een beveiligingsplan (van 50% naar 64%). Nog altijd echter heeft een substantieel deel van de gemeenten in Nederland geen beveiligingsplan voor het Suwi-net en voldoet derhalve niet aan artikel 6.4 lid 2 van de regeling Suwi.

Sinds 2004 is dit onderwerp tweemaal onderwerp van overleg geweest in het bestuurlijk overleg met de VNG. Ook is het onderwerp tweemaal vermeld in de verzamelbrief aan gemeenten.

In 2004 hebben het Bureau Keteninformatisering Werk en Inkomen (BKWI), het Inlichtingenbureau en het Coördinatiepunt ICT gezamenlijk een handreiking informatiebeveiliging voor gemeentelijke sociale diensten opgesteld. Uw ambstvoorganger heeft dit project financieel ondersteund.

Mede dankzij deze maatregelen is een stap voorwaarts gemaakt, maar nog lang niet alle gemeenten voldoen aan hun verplichting op dit punt.

Bij de uitwisseling van gegevens via het suwinet gaat het om persoonsgegevens, zoals opleiding, arbeidsverleden, inkomen, naw-gegevens, overige uitkeringen en het arbeidsongeschiktheidspercentage.

Het is evident dat deze privacygevoelige gegevens alleen gebruikt dienen te worden door de hiertoe bevoegde instanties én alleen voor het doel waarvoor ze verzameld zijn, namelijk het toekennen van uitkeringen en de re-integratie van uitkeringsgerechtigden. Bovendien dienen de gegevens te zijn afgeschermd tegen kwaadwillende inbreuken op het systeem van buitenaf.

Overigens is het mogelijk dat een gemeente, ondanks het ontbreken van een beveiligingsplan, materieel voldoet aan de uit de regeling Suwi voortvloeiende beveiligingsvereisten. De inspectie beschouwt het opstellen en vaststellen van een beveiligingsplan echter als een belangrijke stap in het bewustwordingsproces van een gemeente waar het gaat om een deugdelijke beveiliging. Het ontbreken van een beveiligingsplan beschouwt de inspectie daarom als een reden tot zorg voor de kwaliteit van de daadwerkelijke beveiliging en een risico voor de bescherming van de privacy van de burger.

De bescherming van de privacy van de burger bij Suwinet zal nog meer van belang worden door de aanstaande invoering van de Wet Eenmalige Uitvraag van gegevens. Koppeling van gegevens van gemeenten met informatie van andere overheidsorganisaties, zoals de Informatie Beheer Groep, het Kadaster, de Belastingdienst et cetera, is immers te verwachten.

De inspectie is daarom voornemens om in het nog dit jaar te starten onderzoek naar privacy-aspecten binnen de Suwi-keten nadrukkelijk aandacht te besteden aan de maatregelen die gemeenten hebben getroffen om aan de wettelijke vereisten rondom de beveiliging van het Suwi-net te voldoen.

Perspectief

IWI constateert dat gemeenten te maken hebben met een scala aan bestanden en bestandsuitwisselingen, waarop op het gebied van beveiliging verschillende regelgeving en toezichtskaders van toepassing zijn.

Als voorbeeld zij hier genoemd de Gemeentelijke Basisadministratie waar gemeenten verplicht zijn zich eenmaal per drie jaar te verantwoorden, terwijl er op grond van de regeling Suwi voor gemeenten geen verantwoordingsplicht is.

De inspectie ziet dat als ongewenst, zowel uit kwaliteits- en kostenoverwegingen voor gemeenten als voor het integrale niveau van beveiliging van privacy-gevoelige persoonsgegevens. Het zou naar het oordeel van de inspectie zeer wenselijk zijn indien de mogelijkheden van ontkokering en stroomlijning van de verschillende regelgeving onderzocht zou worden. Vanuit uw directie Uitvoeringsbeleid zijn hierover op ambtelijk niveau reeds enkele verkennende gesprekken gevoerd met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en met het Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten. De inspectie ziet dit als een gunstige ontwikkeling. Graag is IWI bereid

om bij deze ontwikkelingen haar deskundigheid in te zetten en mee te denken vanuit toezichtsperspectief.

Hoogachtend,
Wvd. inspecteur-generaal Werk en Inkomen

(mr. H. Zeilstra)